ALBINA

Revistă săptămînală a Așezămintelor culturale

Nr. 908

Anul 67 — Seria II

Joi 20 mai 1965

8 pagini — 25 bani

Biblioteca Centrală Universală Hunedoara-Deva

HOTĂRÎREA

Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române privind unele măsuri de îmbunătățire a regimului de valorificare a produselor vegetale și animale

În cei trei ani care au trecut de la încheierea cu succes a cooperativizării, în agricultura noastră socialistă s-au obținut însemnate progrese. Ca urmare a măsurilor luate de partid și guvern, a sporit numărul de tractoare și mașini agricole și s-au asigurat cantități din ce în ce mai mari de îngrășăminte. S-au dezvoltat producția de cereale, cultura plantelor tehnice, pomicultura și viticultura, a sporit și s-a îmbunătățit efectivul de animale și a crescut producția de lapte, carne, ouă, lînă, asigurîndu-se în condiții tot mai bune aprovizionarea populației, materiile prime agricole necesare industriei și disponibilități pentru export.

Cooperativele agricole de producție au valorificat către stat pe calea contractărilor și achizițiilor, în condiții avantajoase. cantități tot mai mari de grîu, porumb, floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, animale, produse animale, contribuind la asigurarea fondului central de produse agricole și sporindu-și veniturile bănești.

Cerințele mereu crescînde ale dezvoltării economiei naționale și ale ridicării continue pe această bază a nivelului de viață al populației cer asigurarea an de an a unor cantități sporite de produse agricole vegetale și animale.

Pentru aceasta, în aplicarea consecventă a politicii partidului și guvernului de dezvoltare intensivă și multilaterală a agriculturii este necesar un complex de măsuri menite să asigure înzestrarea în continuare a agriculturii cu noi mijloace mecanizate, sporirea considerabilă a cantităților de îngrășăminte chimice, lucrări de hidroameliorații, extinderea suprafețelor irigate și altele, măsuri ce vor fi supuse dezbaterilor Congresului al IV-lea al Partidului Muncitoresc Român.

Toate acestea vor contribui la sporirea producției agricole, la consolidarea economică și organizatorică a cooperativelor agricole de producție, asigurîndu-se în continuare ridicarea nivelului de trai material și cultural al țărănimii.

Totodată, ținînd seama de necesitatea creșterii cointeresării materiale a producătorilor agricoli și în vederea dezvoltării proprietății obștești ca sursă principală a veniturilor cooperativelor și a bunei stări a membrilor acestora, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Române au hotărît adoptarea unor măsuri de îmbunătățire a regimului de valorificare a produselor agricole, majorarea prețurilor de cumpărare la unele produse agricole, îmbunătățirea circulației produselor agricole, acordarea de sprijin din partea statului pentru îmbunătățirea activității financiare a cooperativelor agricole de producție.

În acest scop, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Române

HOTĂRĂSC:

I. Cu privire la regimul de valorificare a produselor agricole

1. — În scopul întăririi rolului economic și stimulativ al contractelor, unitățile economice de stat cu sarcini de cumpărare vor încheia în continuare contracte de cumpărare a produselor agricole cu cooperativele agricole de producție pentru producția-marfă agricolă a acestora, pe baze comerciale, cu respectarea riguroasă a principiului bunei învoieli.

Contractele devin valabile după aprobarea lor de către adunările generale ale cooperativelor agricole de producție.

Cooperativele de consum pot încheia contracte cu cooperativele agricole de producție în aceleași condiții ca și unitățile de stat, conform cu dispozițiile legilor în vigoare.

a. Valorificarea cerealelor

2. — Cooperativele agricole de producție pot vinde unităților de stat grîu, secară și porumb din producția-marfă de care dispun. Aceste vînzări se pot efectua în tot cursul anului; pentru vînzările făcute pe bază de contracte încheiate înainte de recoltare, cooperativele au dreptul la avansuri în bani.

De asemenea, membrii cooperativelor agricole de producție pot vinde disponibilul de grîu, secară și porumb din cantitățile primite pentru zile muncă prin intermediul cooperativelor de producție respective. În acest scop cooperativele agricole de producție, ca mandatare ale membrilor, vor încheia contracte cu unitățile economice de stat.

Pentru operațiunile de valorificare efectuate în contul membrilor lor, cooperativele agricole de producție vor primi din partea unității economice de stat cu care contractează un comision, precum și sporurile legale.

Pentru vînzările încheiate în tot cursul anului de către cooperativele agricole de producție și de membrii lor prin aceste cooperative se va plăti același preț — prețul de contractare.

3. — Membrii cooperativelor agricole de producție și producătorii individuali pot vinde în continuare către unitățile cooperației de consum pe calea achizițiilor și direct pe piață grîu, secară și porumb din disponibilul propriu, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.

Comerțul de cereale fiind monopol de stat, cumpărarea acestor produse în scopul revînzării se poate efectua numai de organizațiile economice de stat și ale cooperației de consum prevăzute de legile în vigoare.

b. Valorificarea fructelor și legumelor

4. — Se va îmbunătăți sistemul de contractare la legume și se va extinde sistemul de contractare la fructe cu cooperativele agricole de producție, membrii acestora, precum și cu producătorii individuali din zonele pomicole.

Pentru contractele încheiate înainte de recoltare, producătorii agricoli vor avea dreptul la avansuri în bani.

5. — Restaurantele, cantinele și alți consumatori colectivi pot cumpăra legume și fructe direct, pe calea contractelor, de la cooperativele agricole de producție și pe calea achizițiilor de la membrii acestora și producătorii individuali.

6. — Cooperativele agricole de producție, membrii acestora și producătorii individuali pot să-și valorifice disponibilul propriu de legume și fructe pe piață, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.

c. Valorificarea animalelor și produselor animale

7. — Regimul actual de vînzare liberă a animalelor și produselor animale rămîne în vigoare. Ca urmare, cooperativele agricole de producție, în afară de animale și produse animale contractate cu statul, pot valorifica în continuare direct pe piață purcei, păsări, ouă, lapte, produse lactate și alte produse animale.

De asemenea, membrii cooperativelor agricole de producție și producătorii individuali pot să vîndă direct pe piață porci, păsări, ouă, lapte, produse lactate și alte produse animale.

8. — Cooperativele agricole de producție pot vinde bovine pentru producție, prăsilă și muncă altor cooperative.

(Continuare în pag. a 2-a)

Membrii brigăzii legumicole a cooperativei agricole de producție din Tărtășești, raionul Răcari, urmăresc cu satisfacție lectura recentei Hotărîri a C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române.

HOTĂRÎREA

Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romane privind unele măsuri de îmbunătățire a regimului de valorificare a produselor vegetale și animale

(Urmare din pag. 1)

Membrii cooperativelor agricole de producție și producătorii individuali pot vinde bovine pentru producție, prăsilă și muncă cooperativelor agricole de producție, precum și altor producători agricoli.

II. Cu privire la majorarea prețurilor de cumpărare la unele produse agricole și a prețurilor de desfacere cu amănuntul la unele bunuri de consum

9. — Pentru a crea condițiile de rentabilitate necesare creșterii producției de lapte în vederea satisfacerii necesităților mereu sporite ale populației, se hotărăște majorarea prețului de cumpărare de la producători la laptele de vacă și de oaie, începînd cu data de 17 mai 1965, după cum urmează :

— laptele de vacă de la 1,34 la 1,75 lei/l, adică o creștere de 31 la sută,

— laptele de oaie, de la 2,43 la 3 lei/l, adică o creștere de 23 la sută.

Cooperativele agricole de producție, membrii acestora și producătorii individuali vor realiza, ca urmare a majorărilor de mai sus, la livrările către fondul central de stat pe anul 1965, venituri în plus de cca. 280 milioane lei.

Suma necesară pentru aplicarea acestor măsuri se va acoperi în parte de către stat și în parte prin majorarea prețurilor de desfacere cu amănuntul, cu începere de la 17 mai 1965, la unt, smîntînă, brînzeturi, păstrîndu-se nemodificate prețurile la lapte în bidon lapte praf, principalele sortimente de iaurt și alte produse. La laptele îmbuteliat, prețul va fi modificat de la 2 lei la 2,10 lei per litru, pentru acoperirea cheltuielilor de îmbuteliere.

10. — Se vor majora prețurile de contractare cu producătorii pentru cartofii de toamnă începînd cu recolta anului 1965, după cum urmează :

— cartofii de toamnă din soiuri superioare, de la 0,65 la 0,75 lei/kg.

— cartofii de toamnă din soiuri comune și în amestec de soiuri, de la 0,45 la 0,60 lei/kg.

Cooperativele agricole de producție, membrii acestora și producătorii individuali vor realiza, ca urmare a majorărilor arătate, la cantitățile prevăzute a fi cumpărate pentru fondul central din recolta anului 1965, venituri în plus de circa 67 milioane lei.

Cooperativelor agricole din zonele de producție favorabile culturii cartofilor care contractează cu unitățile comerțului socialist o mare parte din producția de cartofi obținută li se va vinde porumb la preț de stat.

În vederea sporirii producției de cartofi la hectar, se vor repartiza producătorilor cantități mai mari de îngrășăminte chimice.

Majorarea prețurilor de cumpărare la producători pentru cartofii de toamnă se va acoperi prin reducerea acumulărilor la organizațiile comerciale.

11. — Se va acorda producătorilor un spor de preț de 1,50 lei/kg viu peste prețul actual de 9,50 lei/kg viu pentru porcii grași ce depășesc 130 kg viu.

Producătorii vor primi în plus, ca urmare a acestui spor, la livrările prevăzute pentru anul 1965, suma de 30 milioane lei ; acest spor se va acoperi din fondurile bugetare ale statului.

12. — Se va majora prețul de contractare cu producătorii de țuică, cu începere de la data de 17 mai 1965, de la 7 lei/l țuică de 30 grade la 10 lei/l, adică o creștere de 43 la sută.

De asemenea, se vor majora prețurile de cumpărare la celelalte rachiuri naturale, precum și la cele livrate de deținătorii de cazane.

În același timp se va îmbunătăți regimul de cumpărare, acordîndu-se producătorilor și alte avantaje.

Ca urmare a majorării prețurilor de cumpărare producătorii vor realiza în plus, la cantitățile prevăzute a fi cumpărate pentru fondul central în anul 1965, 126 milioane lei.

Creșterea prețurilor de cumpărare se va acoperi în parte de către buget și în parte prin majorarea prețurilor de vînzare cu amănuntul la spirtul sanitar, de la 8 lei/l la 14 lei/l și la spirtul rafinat de 80 de grade, de la 50 lei/l la 56 lei/l.

13. — Se va majora prețul mediu de contractare cu producătorii de struguri hibrizi din recolta anului 1965 de la 0,80 lei/kg la 1,15 lei/kg la concentrația de zahăr corespunzătoare tăriei alcoolice de 9,5 grade.

Prin această majorare producătorii vor primi în plus suma de 42 milioane lei.

Această sumă se va acoperi prin majorarea cu 0,50 lei per litru a prețului cu amănuntul la unele sortimente de vinuri cu tărie alcoolică de 8 și 9 grade.

III. Cu privire la circulația produselor agricole

14. — Cooperativele agricole de producție vor putea folosi fără nici o restricție, în toate zonele țării, mijloacele de transport pe care le dețin pentru nevoile lor de producție, precum și pentru valorificarea produselor proprii.

15. — Comitetele executive ale sfaturilor populare vor asigura condițiile corespunzătoare desfacerii surplusului de produse agricole în piețe, oboare etc de către cooperativele agricole de producție, membrii acestora și producătorii individuali.

IV. Alte măsuri privind valorificarea produselor agricole

16. — Se vor îmbunătăți condițiile de recepționare a animalelor cumpărate de la producătorii agricoli.

Ca urmare a acestor îmbunătățiri producătorii vor realiza, la cantitățile prevăzute pentru anul 1965, venituri în plus de 81 milioane lei ; acest spor se va acoperi din fondurile bugetare ale statului.

17. — De asemenea, se vor lua măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de recepționare și preluare și la celelalte produse agricole livrate statului de către cooperativele agricole de producție și ceilalți producători agricoli.

18. — Se vor simplifica formele organizatorice de contractare și achiziții la legume și fructe.

Se vor introduce forme mai operative de stabilire a prețurilor la legume și fructe, prin lărgirea competenței organelor locale.

19. — Comitetele executive ale sfaturilor populare regionale și raionale vor controla îndeplinirea de către întreprinderile comerțului socialist a sarcinilor ce le revin acestora în legătură cu activitatea de contractare și achiziții.

V. Cu privire la întărirea muncii economice-financiare și de evidență în cooperativele agricole de producție

20. — Pentru a veni în sprijinul cooperativelor agricole de producție în organizarea mai bună a activității economico-financiare, în asigurarea integrității proprietății obștești și întărirea disciplinei financiare, Banca de Stat va îndruma și sprijini cooperativele agricole de producție în organizarea și ținerea corectă și la zi a evidenței contabile și exercitării controlului financiar preventiv, încadrînd, la cererea cooperativelor agricole de producție, contabili șefi salarizați de stat. În acest scop se va aloca din bugetul statului anual o sumă de circa 100 milioane lei.

21. — În vederea întăririi ajutorului acordat de Banca de Stat a Republicii Populare Române cooperativelor agricole de producție, precum și pentru concentrarea într-un singur organ a sarcinilor de îndrumare și control financiar bancar, îndrumătorii contabili ai consiliilor agricole raionale vor trece la Banca de Stat a Republicii Populare Române.

*

22. — Măsurile prevăzute în prezenta hotărîre vor fi puse în aplicare prin acte normative elaborate de către Consiliul de Miniștri.

*

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Române își exprimă convingerea că măsurile prevăzute în prezenta hotărîre vor contribui la sporirea producției vegetale și animale, consolidarea economică a cooperativelor agricole de producție și întărirea alianței muncitorești-țărănești, la dezvoltarea întregii economii naționale și creșterea nivelului de trai al populației.

Prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român
NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române
ION GHEORGHE MAURER

În cinstea celui de-al IV-lea Congres al partidului

Cu cîteva zile în urmă, oțelarii de la uzinele „Oțelul Roșu" din Reșița anunțau că în prima decadă a lunii mai, au dat, peste plan, 323 tone oțel de calitate superioară. Simplitatea cu care au făcut cunoscută această realizare, grija cu care menționau că, din cantitatea de oțel amintită, 153 tone revin echipelor conduse de prim-topitorii Ion Stroe, Alfred Schwerin și Petre Mila, e demnă de oameni care știu ce vor și care pe baza unui calcul riguros științific, au prevăzut și sporul ce se poate realiza.

Cam în același timp, muncitorii de la uzinele „Steagul Roșu" din Brașov, montau cel de al 100 000-lea motor închinînd acest succes celui de al IV-lea Congres al partidului și înnoindu-și angajamentele ca pînă la 1 iulie, luna în care va avea loc marele eveniment politic din țara noastră, să dea 12 milioane lei peste prevederile planului la producția globală și 20 milioane la producția marfă.

Sînt două din miile de fapte care se petrec acum în toate regiunile țării. Sînt fapte care oglindesc uriașa desfășurare a forțelor creatoare în cinstea Congresului, spiritul de inițiativă de care dau dovadă oamenii muncii în marea întrecere socialistă pentru obținerea unor rezultate superioare celor realizate pînă acum. Pe această linie se înscriu succesele brigăzilor conduse de Nicolae Maticsek, Cosma Crăciun, Gheorghe Cîmpeanu și alții. Spunem și alții, pentru că la uzina „Unirea" din Cluj sînt 50 de brigăzi în întrecere. Sînt toate cam de forțe egale și luptă pentru același țel. În asemenea împrejurări, fiecare victorie capătă semnificații deosebite, pentru că, întrecerea socialistă a contribuit, din totdeauna, nu numai la sporirea producției dar, ceea ce e tot atît de important, a dus la ridicarea nivelului calitativ al produsului și la desăvîrșirea oamenilor.

Nicicînd, Vulcanul, vechi centru minier din Valea Jiului, n-a cunoscut un asemenea ritm impetuos de producție ca în acest an. Pînă la 11 mai, colectivul sectorului II a îndeplinit angajamentul luat în cinstea Congresului.

Primăvara aceasta s-a dovedit deosebit de capricioasă peste tot. Timpul nefavorabil a creat greutăți în executarea lucrărilor agricole la termenul prevăzut. Dacă însă cineva dorește să afle lucruri demne de ținut minte, să binevoiască a poposi, fie și pentru o zi-două, la oricare din unitățile agricole de pe cuprinsul țării. Ar afla bunăoară cum se însămînțează, cum se spune, „printre picături și pe bucăți", cum se smulge unei zile fie și două sau trei ceasuri de muncă. Și această luptă cu natura se duce de săptămîni de zile. Nici o regiune n-a fost scutită de asemenea greutăți, dar în multe raioane, semănatul s-a isprăvit, iar în celelalte se apropie de sfîrșit, trecîndu-se la lucrările de întreținere. Este și această strădanie una din pilduitoarele manifestări ale dragostei și entuziasmului cu care mecanizatorii, cooperatorii agricoli, tehnicienii și inginerii din agricultura noastră socialistă întîmpină Congresul.

Țărănimea cooperatistă își dă bine seama că acum se hotărăște soarta recoltei, că de modul cum se muncește depinde obținerea unei producții maxime de cereale, plante tehnice și legume. Ea apreciază, așa cum se cuvine, ajutorul pe care îl primește din partea partidului și guvernului în toate privințele.

Însuflețiți de apropierea Congresului, exprimîndu-și dragostea fierbinte ce o poartă partidului și atașamentul față de politica sa înțeleaptă, oamenii muncii de pe tot cuprinsul țării își reînnoiesc angajamentele luate în întrecerea socialistă pînă la sfîrșitul anului. Colectivele din întreprinderi și-au sporit angajamentele anuale, stabilind ca o bună parte din ele să fie îndeplinite pînă la 1 iulie.

Rezultatele obținute de oamenii muncii în fabrici și uzine, pe șantiere, în exploatările miniere și petrolifere sau pe ogoare în cinstea Congresului sînt urmărite cu pasiunea caracteristică participanților la făurirea valorilor materiale și spirituale necesare unui popor în plină ascensiune spre culmile socialismului și comunismului.

CL. MUNTEANU

UN PUTERNIC STIMULENT AL PRODUCȚIEI AGRICOLE

Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri privind unele măsuri de îmbunătățire a regimului de valorificare a produselor agricole vegetale și animale a stîrnit un interes larg în rîndurile oamenilor muncii. Aplicarea în viață a prevederilor ei va contribui la îmbunătățirea continuă a aprovizionării cu produse agro-alimentare a populației, satisfăcînd astfel într-o și mai mare măsură cerințele de consum. Cooperatorii agricoli văd în prevederile acestei Hotărîri un stimulent puternic al producției vegetale și animaliere, un sprijin efectiv în efortul lor de a pune cît mai bine în valoare resursele proprii ale fiecărei cooperative agricole în parte.

Acesta este și sensul ecourilor care ne-au ajuns la redacție în primele zile după apariția Hotărîrii.

Într-un bazin legumicol

Nu departe de marele centru industrial Ploiești se află cooperativa agricolă de producție din comuna Bucov. Ea este principala furnizoare de legume și lapte a orașului petrolifer. Cei din Bucov s-au specializat în producerea acestor produse cunoscute ca strict indispensabile. E o dovadă că sînt oameni isteți și gospodari. Ce avantaje le-a adus recenta Hotărîre? Președintele cooperativei, **CONSTANTIN MIȘCA**, este cel mai avizat să ne vorbească despre aceasta.

„Obținem an de an producții bune de legume, din culturi duble și asociate. Am ajuns să realizăm de pe fiecare hectar de grădină un venit de 42 000 lei. Grădina de legume ne aduce anual un venit de peste 3 milioane lei. Firește că lucrul acesta n-ar fi fost cu putință dacă n-aveam un cumpărător atît de sigur și bun platnic cum este statul. Grosul veniturilor noastre îl realizăm din vînzările către stat. Aici este însă de reținut un aspect. Legumele sînt un produs perisabil. Mai mult, dacă nu-s consumate în ziua cînd au fost culese se scade calitatea. Prevederile Hotărîrii ne lărgesc posibilitatea de a livra produsele direct unităților consumatoare: restaurante, cantine, spitale. Consecința este imediată: vom putea anul acesta să livrăm pieței 2 500 tone zarzavaturi, adică cu 1 000 tone mai mult ca anul trecut. Îmbunătățirea prețului la lapte ne va aduce un venit suplimentar de 12 000 lei lunar. Vom avea posibilitatea astfel să oprim din prăsilă un număr mai mare de vaci; să construim noi obiective zootehnice; să livrăm, — altfel spus, — pieței, cantități mai mari de lapte și carne".

În zorii zilei de luni, cîteva sute de cooperatori agricoli din Bucov au dezbătut prevederile Hotărîrii. Decși să răspundă cum se cuvine sprijinului pe care statul li-l acordă și de astădată, ei s-au angajat să mărească producția de legume cu 15 la sută, aplicînd 2—3 îngrășări suplimentare pe faze de vegetație și să cultive în acest an o suprafață de 270 ha cu fasole în porumb.

CUVÎNTUL COOPERATORILOR DIN MĂGURELE

Comuna Măgurele este așezată la limita dintre cîmpie și zona premontană. Cooperativa agricolă are teren plan, teren deluros și o organizare a producției determinată de un astfel de specific. E o cooperativă complex dezvoltată. Tovarășul **LAURENȚIU MACOVSCHI**, care deține dubla calitate de inginer agronom și președinte al cooperativei agricole, ne-a spus că recenta Hotărîre constituie un stimulent pentru toate sectoarele de producție ale C.A.P., printre care viticultura și pomicultura. Că este așa o arată faptul că după ce recenta Hotărîre a devenit cunoscută masei cooperatorilor agricoli, ei au analizat imediat posibilitățile pe care le au pentru sporirea în acest an a producției în toate sectoarele. **„Am luat măsurile necesare, ne spune președintele, pentru a livra încă 6 tone de fasole, 100 hectolitri de lapte de vacă, 20 de tone de cartofi, 5 000 litri de țuică. O sursă bună de venituri o va constitui în acest an cultura smeurei. Ni se oferă prețuri bune pe prune, mere și strugurii hibrizi. Am socotit că suplimentul de venit realizat astfel va adăuga încă 2 lei la fiecare zi-muncă și că venitul unei singure familii, ca de pildă cea a lui Dobre Anton, va crește astfel cu aproape 1 000 lei".**

Cît mai multe legume

Hotărîrea partidului și guvernului constituie pentru cooperativa noastră de producție un puternic stimulent pentru a spori producția de legume. Totodată ea ne creează condiții tot mai bune pentru valorificarea lor.

La cooperativa agricolă de producție din comuna Ogrezeni legumicultura constituie una din sursele importante de venituri. Anul trecut, din cultura roșiilor s-au obținut 28 000 lei la hectar, iar în total venitul din grădina de legume s-a ridicat la 850 000 lei. Anul acesta ei și-au propus să obțină 42 000 lei la hectar, iar venitul total să se ridice la 1 200 000 lei.

Însuflețiți de această Hotărîre, membrii cooperatori din Ogrezeni și-au luat angajamentul să desfacă cît mai multe produse prin contracte. Au hotărît astfel să suplimenteze contractul la cartofi de la 10 tone la 15 tone, iar la vinete, ardei, fasole, conopidă și altele cu încă 20 tone față de plan. De asemenea, vor suplimenta contractul pentru exportul de roșii de la 70 tone la 80 tone.

De asemenea, contractul pentru struguri hibrizi va fi majorat cu încă 5 tone.

Ing. ALEXANDRA MARIN
comuna Ogrezeni, raionul Videle

Mai mulți cartofi pentru nevoile populației

Recenta Hotărîre a C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri constituie pentru noi țăranii cooperatori din Ghimbav, regiunea Brașov, un nou și puternic imbold în dezvoltarea producției. Mărirea prețurilor de cumpărare a cartofilor ne dă posibilitatea să obținem venituri și mai mari ca pînă acum. Spun acest lucru întrucît pe lîngă cultura cerealelor, condițiile de climă și sol de la noi ne permit să însămînțăm în fiecare an mari suprafețe de cartofi. În 1964, de pildă, am însămînțat peste 100 de hectare. Semănînd la timp cartofii, executînd cu grijă lucrările de întreținere, am reușit să depășim cu mult producția medie planificată la hectar cu tot timpul nefavorabil. Datorită acestui fapt, în urma contractelor încheiate cu statul, numai din cultura cartofilor cooperativa noastră a realizat venituri de aproape o jumătate milion lei. Pentru anul în curs s-au luat noi măsuri menite să asigure o producție mare. Încă din toamnă am ales și pregătit terenul destinat culturii cartofilor, și l-am îngrășat cu însemnate cantități de bălegar. În primăvară, îndată ce timpul a permis, am cultivat întreaga suprafață de 122 hectare planificată cu cartofi. Munca noastră nu a fost zadarnică. Cartofii au răsărit frumos, ceea ce ne-a dat posibilitate să pornim încă de pe acum cu toate forțele la executarea lucrărilor de întreținere a acestora. Bazați pe experiența acumulată în cultura cartofilor, pe măsurile luate încă din toamnă, am planificat să obținem în acest an în medie la hectar 20 000 kg cartofi. Din producția ce o vom realiza am contractat cu statul aproape 1 000 tone cartofi, cantitate care prin majorarea prețurilor prevăzute în recenta Hotărîre ne va aduce un venit suplimentar de aproape 140 000 lei. Văzînd avantajele de care ne bucurăm, țăranii cooperatori din comuna noastră sînt hotărîți să depășească producția medie planificată la hectar cu încă 2 000 kg cartofi, obținînd pe de o parte venituri și mai mari la ziua-muncă, și contribuind totodată la o mai bună aprovizionare cu cartofi a oamenilor muncii.

D. STANCIU
președintele cooperativei agricole de producție Ghimbav-Brașov

LA TĂRTĂȘEȘTI — RĂCARI

În decursul anilor Partidul și Guvernul au luat numeroase măsuri pentru stimularea țăranilor cooperatori și sprijinirea producției agricole. Pe această linie se înscrie și recenta Hotărîre — ne-a spus tovarășul *Ion Ciobanu*, președintele cooperativei agricole de producție din Tărtășești (Răcari). Grija Partidului și Guvernului pentru creșterea cointeresării materiale a cooperatorilor constituie un puternic îndemn să sporim producția agricolă, să livrăm tot mai multe produse necesare aprovizionării populației.

Cooperativa noastră agricolă de producție cultivă o suprafață mare de teren cu cereale. Principala sursă a veniturilor noastre este valorificarea acestora pe bază de contract cu statul.

— De pe cele 30 de hectare pe care le are în grijă brigada noastră — a intervenit în discuție și brigadierul legumicol *Constantin Trăistaru* — noi vom livra, printre altele, 172 tone zarzavaturi fabricii de conserve Buftea, obținînd, conform planului, produse în valoare de 540 000 lei. Analizînd posibilitățile pe care le avem și ținînd cont de faptul că recenta Hotărîre stabilește o serie de măsuri privind îmbunătățirea sistemului de contractare și la legume, brigada va aduce cooperativei agricole de producție importante venituri în plus. În clipa de față munca noastră se desfășoară la plantatul roșiilor de vară și la întreținerea culturilor. Dîndu-ne silința să efectuăm la timp și într-un mod corespunzător toate lucrările, vom reuși să obținem producții sporite cu un preț de cost cît mai mic.

— Stabilirea unor noi prețuri la laptele pe care-l vindem, la cartofi, ca și a unor noi măsuri pentru îmbunătățirea sistemului de contractare la legume va contribui serios la obținerea de către cooperatorii noștri a unor producții sporite în toate aceste sectoare de activitate. Ne vom strădui de asemenea ca cei 220 porci contractați cu statul să fie livrați la o greutate de peste 130 kg bucata fiecare, obținînd și în acest fel noi venituri suplimentare, a arătat în continuare președintele cooperativei agricole din Tărtășești

— M-am hotărît să contractez și eu un porc pe care-l cresc la gospodăria mea personală și pe care mă voi strădui să-l fac să depășească 130 de kg — a intervenit în discuție colectivistul *Gheorghe Bageac*.

— Dar nu numai noile prețuri determină gradul de rentabilitate al unui produs. Numai mărind producția de cereale la hectar sau de lapte pe cap de vacă furajată, de exemplu, vom putea asigura venituri mereu sporite membrilor cooperativei. Atenția și eforturile noastre trebuie să rămînă mereu îndreptate în această direcție — ne-a declarat în încheiere tovarășul *Ion Ciobanu*.

Lucrări de plantare a roșiilor

Hărnicie

Reportaj de VICTOR EFTIMIU

Nori cenușii acopereau cerul, venind dinspre sud, dinspre Bulgaria, cînd am intrat pe drumul ce duce la comuna Ozunu din raionul Giurgiu. Mi-au atras atenția imediat, cîteva case noi, în plină construcție pe partea stîngă, de-a lungul unui fel de platou plin, acum la vreme de florar, de verdele tufelor și al pomilor.

— Ridicăm mereu, mi-a spus Niculae Bîrnescu, brigadier zootehnic la cooperativa agricolă de producție din comună. Iacă, și eu sînt printre aceștia. Am dărîmat casa cea veche și construiesc una nouă. Înainte vreme ne mîncau nevoile, greu de tot putea omul să-și dureze o casă. Mulți agoniseau bănuțul să-și încropească ceva pămînt. Am scăpat de pacostea asta, avem cu toții ogor mare, sănătos să fii să-l muncești. Veniturile dobîndite le îndreptăm către trebuințele noastre, în primul rînd către pereți noi. Ia priviți numai...

Într-adevăr, nu departe de grădina plină de pruni și de caiși în care mă aflam, se zărea ridicată pe jumătate o altă casă de gospodari, ce va fi desigur inaugurată în curînd.

— Dar să vedeți și acareturile cooperativei, m-a îndemnat brigadierul Bîrnescu, arătîdu-mi un alt versant ce urcă în clină foarte domoală, pe partea cealaltă a drumului.

Trecem de sediul cel nou al cooperativei agricole și îndată privirile îmi sînt atrase de un șir de construcții profilate pe fundalul cenușiu al norilor ce continuă să se învălătucească, întocmai ca într-un tablou de Steriade. Mașina oprește într-un loc unde nu mai poate înainta din cauza clisei umede terciuită de ploaia ce a căzut din abundență peste noapte. Coborîm și avem în față larga priveliște a unui cîmp cultivat cu lucernă. Mai mulți cosași lucrează de zor. Facem cunoștință. Sînt îngrijitori de la diferite ferme ale cooperativei agricole care se întrec să ducă mai grabnic „masa verde" la grajduri.

Îmi exprim dorința să capăt mai multe informații cu privire la felul cum au crescut efectivele de animale, și cum se muncește în prezent la fiecare fermă în parte. Oamenii se dovedesc pe dată îndatoritori și încep să-l strige pe Stoica Mirea, vicepreședintele cooperativei agricole, pe care cineva l-a zărit chiar acum sus, la o puierniță. Acesta a auzit chemarea și coboară repejor către noi. E un om mărunțel, cu obrajii puțin teșiți, cu ochii vii și spîncenele groase. Și-a dat puțin pe ceafă pălăria neagră, ușor decolorată și ne privește întrebător, încă neștiind despre ce e vorba. Cînd află, privirile i se luminează subit și prinde a ne relata cu de-amănuntul cum a crescut cooperativa agricolă în sectorul în care ne aflăm

Într-adevăr, efectivele de animale ale vrednicilor țărani cooperatori din Ozunu, au sporit frumos, ajungînd acum la 253 de taurine, 612 oi, 337 de porcine și aproape 700 de păsări.

— Avem și un incubator, intră în vorbă, dornic să ne informeze cu privire la ultimele înfăptuiri din unitatea lor, brigadierul Bîrnescu. Am pus 4 270 de ouă de rață și 1 300 de ouă de găină. În curînd o să aveți puzderie de boboci și de pui, atunci să veniți să vedeți...

Mult sprijin au primit și primesc cooperatorii din Ozunu, din partea medicului veterinar Radu Negulescu. De altfel, au, ca să zic așa, și un pic de... noroc ! Noul dispensar veterinar, una din numeroasele realizări din ultimul an, în acest raion cu oameni entuziaști și hotărîți la treabă — se află numai la 100 de metri de grajdurile cooperativei agricole.

Am poposit scurt timp și aici, deși n-am putut sta de vorbă cu doctorul Negulescu, întrucît el se afla la o altă cooperativă agricolă, la cea din Mihai Bravu. Mi s-a relatat însă, că muncind cu preseverență, a reușit să asigure o excelentă stare sanitar-veterinară atît animalelor și păsărilor de aci, de la Ozunu, cît și celor de la Mihai Bravu, care au efective și mai mari.

Nu mă satur parcă să ascult vorbirea acestor țărani cooperatori, oameni extrem de simpli altădată, dar care într-o perioadă scurtă, chiar foarte scurtă, au izbutit să-și asimileze noțiuni de care habar nu aveau înainte vreme. Cui i-ar fi năzărit într-adevăr, cu 28 de ani în urmă, să învețe termeni tehnici ce aparțin de medicina veterinară sau de tehnica cea mai modernă a producerii nutrețurilor ? Aceasta a fost posibilă datorită cursurilor agrozootehnice, conferințelor și schimburilor de experiență, filmelor documentare, bibliotecii. Instruindu-se oamenii au căpătat alte dimensiuni, s-a transformat conștiința lor, simți lesne că-s mîndri de nivelul de cunoștințe la care au ajuns.

— Vrem ca în acest an să ajungem din urmă și chiar să-i întrecem în producții deocamdată, pe cei de la Putineiu, mi-a spus la despărțire vicepreședintele cooperativei agricole.

Și era în vorba lui atîta hotărîre și atît entuziasm, încît n-am putut să mă abțin să nu-i strîng mîna din toată inima și să rămîn pe deplin încredințat că năzuințele lor vor fi împlinite.

BRÎU ȚESUT CU FIR DE AUR

Dacă am asemui Dobrogea cu un voinic, am putea spune că raionul Medgidia este brîul ce-i cuprinde mijlocul. Un brîu tivit la apus de țărmul dunărean, iar la răsărit de cel al Mării Negre și țesut — în anii noștri — cu fir de aur.

Aruncați o privire pe harta economică a țării. Veți vedea că raionul Medgidia poartă și el semne convenționale ale prosperității, inexistente odinioară. Ele indică obiective industriale realizate în socialism : Fabrica de ciment Medgidia, una dintre cele mai mari fabrici de acest fel din sud-estul Europei și care, de doi ani încoace, și-a mărit capacitatea de producție cu jumătate din cea inițială, Întreprinderea metalurgică de utilaj Medgidia, unde, în 1952, a fost elaborată prima șarjă de oțel din istoria Dobrogei și Fabrica de șuruburi Saligny. Toate acestea nu existau pe hartă înainte de Eliberare. Stepa apărea ca o pată albă și nu punea cartografilor nici o problemă. Din Enciclopedia Minerva (1929) aflăm că Medgidia are gară, oficiu poștal, spital și farmacie. Mai găsim amănuntul că așezarea a fost întemeiată de sultanul Abdul Medgid. Lipsesc însă cu desăvîrșire cifre care să vorbească despre o viață economică fie cît de slabă.

O preocupare permanentă a colectivelor de muncitori, ingineri și tehnicieni din tinerele întreprinderi de pe valea Carusu este realizarea unei producții de bună calitate. Marca I.M.U.M. s-a făcut cunoscută prin însușirile superioare ale preselor de balotat paie, remorcilor auto, echipamentului pentru excavatorul de 0,3 m.c. și pieselor de schimb pentru tractoare și autocamioane. Cimentul de Medgidia se bucură de frumoase aprecieri în multe țări ale lumii.

COMORILE STEPEI

In această parte a regiunii cu aspect de peninsulă, peisajul era dezolant. Pe întreaga vale Carasu bălteau ape stătute, verzui. Codri de stuf găzduiau armiile de țînțari ce răspîndeau în voie malaria.

Potrivit vechilor statistici, în fostul județ Constanța la 8 000 de hectare reveneau un tractor și o batoză. (In raionul Medgidia funcționează astăzi șase S.M.T.-uri).

13.5 la sută din numărul gospodăriilor țăranilor săraci nu aveau nici un cal sau bou, iar 6 la sută aveau doar cîte un animal de muncă. Se înțelege despre cel fel de agricultură putea fi vorba în asemenea condiții.

Comorile stepei nu le-a putut scoate la iveală decît socialismul. Increderea cu care țăranii au urmat drumul bunăstării arătat de partid a adus Dobrogei laurii primei regiuni în întregime cooperativizată. Acolo unde înainte vreme revenea o optime de tractor la mia de hectare, mecanizarea a atins nivelul cerut de agrotehnica modernă. Ogoarelor de loess li s-au administrat puternice doze de tonifiante — îngrășămintele. Capriciile naturii nu l-au mai speriat pe om și în agricultură a început să se lucreze, tot mai mult, în condițiile de siguranță ale industriei. Din anul 1960 încoace, indiferent de factorul climă, media producției de grîu și de porumb la hectar, obținută în sectorul C.A.P. al raionului Medgidia, a urmat în general o linie ascendentă.

Carasu, după cum poate vedea oricine călătorește cu trenul spre litoral, a devenit o vale a grădinilor legumicole, a livezilor îndeosebi de piersici și a viilor. Pomii fructiferi și viile cooperativelor agricole ocupau la sfîrșitul anului trecut 2 700 ha de terenuri în pantă. Soiurile nobile, pentru care obținerea unei medalii de aur a devenit fapt obișnuit, s-au răspîndit peste tot, încît amatorul de vinuri bune poate gusta un Murfatlar produs la Castelu sau la Mircea Vodă.

Cooperativele agricole din raion s-au înstărit an de an. In ultima jumătate de deceniu, valoarea fondului de bază s-a dublat : 72 500 716 lei în 1960 și 150 429 164 lei în 1964. Au crescut simțitor și veniturile țăranilor cooperatori, ele fiind anul trecut mai mari cu 56 016 046 lei decît în 1960. Pentru anul în curs sînt planificate venituri în valoare de peste 148 milioane lei, cifră care va fi însă depășită substanțial prin aplicarea măsurilor prevăzute în recenta Hotărîre a C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R. P. Române privind unele măsuri de îmbunătățire a regimului de valorificare a produselor vegetale și animale.

In sate nu mai există case vechi, în afară de cîte o colibă sau cîte un bordei păstrate ca piese de muzeu. Toate locuințele sînt noi sau renovate și în această privință este edificatoare întîmplarea petrecută acum cîțiva ani într-o comună din extremitatea de nord-est a raionului.

Un etnograf din Budapesta, venit pe litoralul nostru, a vizitat comuna cu pricina. Deputatul Regep Menasan i-a arătat tot ce era mai frumos — casele noi, clădirile de interes obștesc, acareturile. Pe oaspete însă nu-l mulțumea nimic. El dădea mereu semne de nervozitate și pînă la urmă îi spuse ghidului că, dată fiind profesia sa, ar dori să vadă și să fotografieze cîteva din vechile colibe de tip tătărăsc. Trebuiră să colinde mult pe ulițe pînă să găsească o asemenea colibă, dar și aceea transformată de stăpînul ei în saia de oi.

Comuna se numea pe atunci Valea Neagră. Astăzi poartă numele de Lumina. Se potrivește mai bine cu noua ei înfățișare.

Diploma de fruntașă pe raion în gospodărire și înfrumusețare a primit-o comuna Poarta Albă. Locuitorii ei au realizat, din resurse locale, 2 570 metri garduri tip de piatră, 6 300 m.p. trotuare, au plantat 2 500 pomi fructiferi, au amenajat 31 000 m.p. spații verzi și au extins rețeaua de apă potabilă pe o lungime de aproape 7 km. Toate astea au fost făcute în 44 000 ore de muncă patriotică, reprezentînd o economie de 640 293 lei. Nu e de mirare că fruntașii la înfrumusețare au muncit cu spor și pe tarlale. C.A.P. Poarta Albă a obținut în 1964 cu 560 kg grîu, 1 070 kg porumb și 300 kg floarea soarelui la hectar mai mult față de plan.

NICOLAE CULCEA

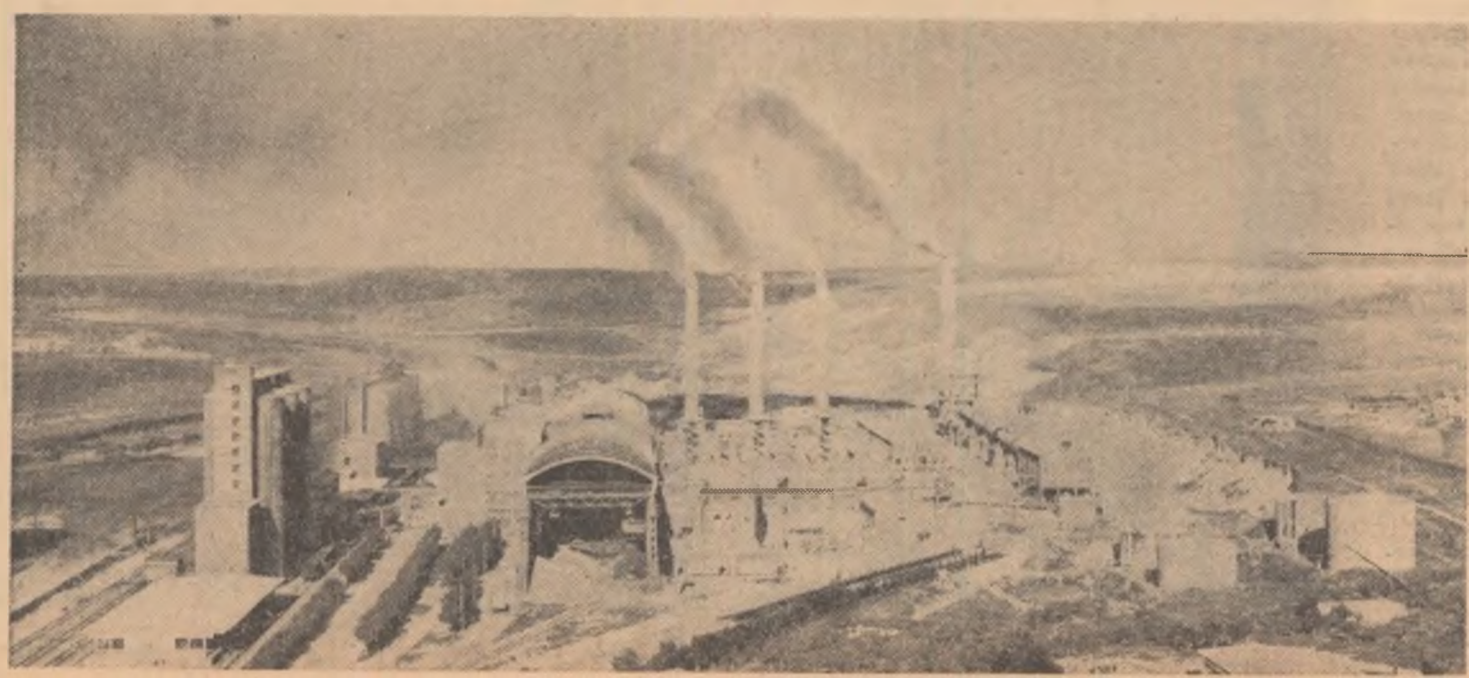

Vedere panoramică a fabricii de ciment din Medgidia, regiunea Dobrogea.

85 de ani de la naştere

TUDOR ARGHEZI

Depozitul geniului poporului se repartizează în cuprinsul unui veac, (pentru a măsura pe secole, pe trepte largi de timp fenomenul), în ştiinţa cîtorva artişti ai cuvîntului, ai muzicii, ai culorii.

În veacul XX poezia românească şi-a scris semnele mari cu valorile inegalabile ale liricei argheziene.

La început, adică în primele decade ale destăşurării ritmurilor argheziene, erau puţine conştiinţele care umblau pe brazda trasă de plugul lui de argint, să ciugulească ce se vădea din luciul gras al acestei brazde poetice, să fure cu pliscul avid al dragostei de vers „mirabila sămînţă".

Condensarea poetică în expresia versului arghezian părea multora de neînţeles, de neacceptat. Limbajul frust pe alocuri, cioplitura de gresă le zgîriia timpanul gros al sensibilităţii sclerozate, fără să elibereze sîngele albastru al ecoului poetic, lipsindu-le acest sînge.

Potriveala cuvintelor, pe care unii au luat-o drept simplu proces filologic mînat de absenţa unui mare lirism, a dovedit, pe urcuşul vremii şi al operei, tocmai esenţa adîncă şi perenă a mierei dumnezeieşti adusă de albinele gîndului în fagurii, în tiparele poetului ; din marea întindere a cîmpului, a orizontului său poetic.

Toată această muncă poetică a poporului şi a poetului care a preluat ceea ce geniul popular strămutat prin spaţiile veacurilor se încumetă să transmită unui exponent, la o treaptă de timp dată, stihuitorul cuvintelor potrivite clamînd profetic a tălmăcit-o astfel :

Ca să schimbăm, acum, întîia oară,
Sapa-n condei şi brazda-n călimară,
Bătrînii-au adunat, printre plăvani,
Sudoarea muncii sutelor de ani.
Din graiul lor cu-ndemnuri pentru vite
Eu am ivit cuvinte potrivite
Şi leagăne urmaşilor stăpîni.
Şi, frămîntată mii de săptămîni,
Le-am prefăcut în visuri şi-n icoane.
Făcui din zdrenţe muguri şi coroane,
Veninul strîns l-am preschimbat în miere,
Lăsînd întreagă dulcea lui putere.
Am luat ocara, şi torcînd uşure
Am pus-o cînd să-mbie, cînd să-njure.
Am luat cenuşa morţilor din vatră
Şi am făcut-o Dumnezeu de piatră
Hotar înalt, cu două lumi pe poale,
Păzind în piscul datoriei tale.

Dacă am citat o bună parte a Testamentului arghezian, am făcut-o dintr-o organică necesitate de a explica cititorului Albinei, prin acest cuprins al citatului esenţa poeziei argheziene.

Fiindcă zugrăvind cu elemente comune de viaţă ancestrală şi de faţă peisagiul patriei şi structura şi spiritul vieţii poporului, Arghezi a vorbit cu acele cuvinte grele sau sensibile cu care rostesţe din adîncimi de vremi omul acestor locuri.

Fiindcă în punctele cruciale din opera sa, Arghezi urmăreşte paşii acelor plugari spectrali, simbolul milioanelor care au urmat plugurile şi au tăiat brazde împletite cu cîntec, sudoare şi sînge.

Aceasta exprimă în sinteză istoria etică a poporului său. Exprimă în sinteză istoria socială a poporului, potrivitor şi el de cuvinte, mai intuitiv şi mai pe cîntec simplu aşezate.

Exprimă şi chinul dulce şi amar, laboratorul fără laturi fizice şi retorte friabile, în care poetul îşi distila transparenta licoare, cerneala simpatică cu care avea să-şi graveze cîntecele în inimile mulţimii de ascultători de poezie, în timp.

Este operă de mare magie. Magia cuvîntului arghezian are o putere definitorie şi definitivă. Culoarea, sunetul, ecoul adîncimii, nu sonore, ci de esenţă spirituală, rămîn neşterse din simţurile de percepere şi memorizare a celui ce le aude, le citeşte şi le adoptă cu pasiune şi fără divorţ în timp.

„Veninul strîns l-a preschimbat în miere" — şi mierea vieţii, ades, a trebuit s-o prefacă în venin. Aşa s-au născut „blestemele", aprigele blesteme argheziene.

Ele, blestemele, nu sînt doar o înşirare de invective plastice, ordonate, pe paleta paginei de tipar. Isvorăsc din prea greul chin al conştiinţei, din contrastul dintre bine şi rău, din răul pe care-l percepe, acolo unde ar fi fost îngeresc să lipsească şi unde se impune demonic.

„Am luat ocara şi torcînd uşure
Am pus-o cînd să-mbie cînd să-njure..."

Blestemele prevesteau revoltele din 1907 cu acel sens şi exprimare simbolică, fiindcă, la acel moment istoric, doar aşa îi era îngăduit poetului să-şi rostească individuala-i revoltă, pentru revoltele înecate în sînge. Pe atunci anticipa cu finalul Testamentului mînia străbunilor. Anticipa ceea ce avea să dezvolte în opera sa poetică, mai tîrziu ceea ce :

avea să fie sărbătoare
sau slujbă de înmormîntare ?

în „1907"

Durerea noastră surdă şi amară
O grămădii pe-o singură vioară...

Vioara arghezană stîrneşte tumult, complexitate melodică dramatică, atunci cînd evocă din cenuşile cataclismului uman, răscoala şi strivirea răsculaţilor ţărani al lui 1907. E cutremurătoare în simplitatea ei evocarea. Este o aglomerare aproape prozaică a unor date de destin negru şi de revoltă roşie, incendiară. Aici orga arghezană este pe alte registre şi intensităţi melodice decît în Cuvinte potrivite, în Cîntarea omului.

Înaintea acestei desfăşurări, a acestei perioade protestatare poetice, fie şi mai tîrziu, cînd fenomenul era istorie, Testamentul arghezian mărturisea că :

Slova de foc şi slova făurită
Împărechite-n carte se mărită,
Ca fierul cald îmbrăţişat în cleşte.
Robul a scris-o, Domnul o citeşte,
Făr-a cunoaşte că-n adîncul ei
Zace mînia bunilor mei...

O sinteză a geniului poetic, a geniului popular, creator, în general, pe toate formele vieţii şi gîndului şi gestului făuritor de frumuseţi o aflăm în poemul Inscripţie. Se pare că este profesia de credinţă a poetului, dar să ne îngăduim să interpretăm :

Neavînd de lucru-n cîmp,
Nici pe luncă nici pe dîmb,
. . . . . .
M-apucai, moliu să-nvăţ
În ţărîn-a scri cu băţ.
Măcar ţarina să deie
Vorbe-n brazdă şi condeie.

Procesul creaţiei este paralel cu procesul creaţiei prin timp a poporului. Că cine altul decît ţăranul din vremi pînă la noi, fără să analizeze savant acest proces, făurea în acest spirit şi ritm :

Zgîriiam cîte ceva
Pe urcioare, pe ulcea,
Pe o casă, pe o poartă,
Pe copaci, pe frunza moartă.
Au scăpat de pana mea
Meiul doar şi mazărea.

În tot registrul său poetic, dincolo de patetic, de grav, se face vizibilă atitudinea de umilinţă faţă de imensitatea naturii, a existenţei. Omul în toată grandoarea lui, deşi poetul îl preţuieşte în raport cu umanitatea, înscrisă pe măsura de timp a prezentului, a existenţei circumscrise, nu se poate opri să-i privească din unghiul eternităţii.

Verbul arghezian şi asocierile sînt neobişnuite, atunci cînd rupînd coaja de castană a aparentei simplităţi, a simplităţii impuse conştiinţei, explodează într-o coadă de păun, de aur, nu de penaj curcubeic.

Stilul arghezian este inimitabil. Este stilul unui mare poet. Procesul a fost similar cu epigonii eminescieni. Moara timpului i-a preschimbat în urlulală. Eminescu a fost un geniu inimitabil. Arghezi urmîndu-i destinul poetic nu s-a lăsat reprodus pe lire debile.

Ceea ce are de învăţat tineretul, ţinînd seama şi avînd dreptul la înnoire a viziunii, creşterea expresiei, este echilibrul cîntecului arghezian, clasicismul modernităţii sale.

Poezia arghezană este expresia geniului şi valorilor de circuit ale poporului. Acestea îi dau măreţie, îi adaugă şi iar îi adaugă carate pe care nu le pot devaloriza nici un fel de adversităţi, de timp, de treceri şi întoarceri a modelor. Acestea au fost şi sînt atributele marilor poeţi ai omenirii şi Tudor Arghezi este unul din ei, unul care se află dincolo de suma şi stadiul obişnuitului. Dincolo de talent şi frumuseţe, creator de lume poetică, de univers poetic, se aşează firesc lîngă luminile Luceafărului.

Am spus că în primele decade ale destăşurării ritmurilor argheziene, erau numărate conştiinţele care umblau pe brazda trasă de plugul lui de argint, să ciugulească ce se vădea din luciul gras al acestei brazde poetice, să fure cu pliscul avid al dragostei de vers „mirabila sămînţă".

Cu timpul plugul său a devenit de aur, apoi de platină. Azi la incandescenţa plugului său de diamant este arat tot cîmpul poeziei noastre. Lumina aceasta pulsează şi cîntă peste hotare. Este văzută de departe, înţeleasă în alte graiuri în toată plinătatea nobleţei sale.

RADU BOUREANU

TUDOR ARGHEZI

Bunădimineaţa, Primăvară !

A ! Bunădimineaţa, Primăvară !
Iar proaspătă te-ntorci în ţară,
Tu fragedă, şi ea întinerită.
În ţara din răspîntii verzi, fii binevenită.
Te aşteaptă cu cofa plină
De rouă nouă şi lumină.
Te-ntîmpină-n cămaşa de in şi borangic,
Tivită cu chenare de iederă şi spic,
Pe poale cu garoafe şi cu văpăi de mac,
De boance şi crăiţe şi-albastre flori de ac,
Împodobită toată, de marea sărbătoare,
În aşteptarea-n luncă a scumpei surioare.

Purtată-n umăr, cofa ţi-o pleacă pîn'la gură,
Să iei, ca-n sărutare, din ea, o sorbitură.

Băuşi destule lacrimi în altă primăvară,
Din ciutura cu sînge şi-aghiazma lor amară.
Ţi-am semănat în cale, aminte să-ţi aduci,
Pămîntul cu morminte şi cu păduri de cruci.

Dă-i mîna, copilandră de-a pururea fecioară,
Că vă-ntîlniţi depline, acum întîia oară,
La început de vremuri, nădejdi şi învieri,
Două-nfloriri de muguri şi două primăveri.

Înmînarea premiului *Gottfried von Herder* scriitorului Tudor Arghezi de către rectorul Universităţii din Viena, la 30 aprilie 1965

Ce să citim

FOCUL

Cu mult înainte de apariția omului pe Pămînt, focul a existat pe planeta noastră, prădînd nestăvilit pădurile uriașe ale erelor geologice și băgînd spaima în animalele care trăiau pe atunci. El provenea adeseori din vreun trăznet care aprindea întîmplător întinsele păduri, dar putea fi cauzat și de lava incandescentă revărsată din vulcani.

Cum au folosit focul oamenii? Cînd au reușit ei să-l producă în mod artificial? Ce este de fapt focul? Ce combustibili mai des întrebuințați cunoaștem astăzi? Iată întrebări la care cititorul, dornic de a cunoaște istoricul focului, găsește răspunsul în broșura de față apărută în Editura Științifică. Desene sugestive ilustrează textul, contribuind la mai buna înțelegere a problemelor dezbătute.

POPASURI PE MALURILE LACURILOR PATRIEI

În Carpați sau în Cîmpia Dunării, pe meleagurile Transilvaniei sau ale Moldovei, drumețul întîlnește în calea sa nenumărate frumuseți. Munți cu vîrfuri semețe pierdute printre nori, văi adînci și trecători, păduri și cîmpii, lacuri, iată doar cîteva din aceste frumuseți ale naturii patriei.

Descriind diferitele tipuri de lacuri naturale sau făurite de mîna omului, autorii broșurii de față, prof. univ. Tiberiu Morariu, membru corespondent al Academiei R.P.R. și conferențiarul universitar A. Savu, ne fac cunoscută istoria formării unor lacuri din patria noastră, multiplele utilizări ale apelor lor și interesul turistic pe care-l reprezintă ele.

GALAXIA NOASTRĂ

Fîșia luminoasă de pe bolta înstelată, pe care savanții o denumesc Calea Lactee este cunoscută în popor, mai ales sub denumirea de „Drumul robilor". Obîrșia acestei denumiri se pierde, desigur, prin vremurile în care robii trudeau pe pămîntul stăpînilor. Poate că puzderia de stele care se vede în Calea Laptelui, era asemănată cu marea nesfîrșită de robi care trudeau pe atunci. Poate, de asemenea, că un „drum al robilor" era căutat în acele vremuri pe boltă, pentru că robilor le era promisă fericirea nu pe Pămînt ci în ceruri.

Fig. 1. „Calea laptelui" văzută la telescop

Se cunosc însă în popor și alte denumiri date Căii Lactee. Este interesant faptul că pe locurile unde cu aproape două mii de ani în urmă era venerat împăratul Traian și azi localnicii văd în *poteca* de stele de pe cer „Drumul lui Traian". Așa se spune Căii Lactee prin părțile Hațegului, unde odinioară era orașul roman Ulpia Traiana. Denumirea de mai sus, alături de altele de acest fel, vine și ea în sprijinul ideii continuității daco-romane pe teritoriul patriei noastre.

Așadar, Calea Lactee era cunoscută încă din antichitate! Pe atunci savantul grec Democrit susținea că fîșia luminoasă de pe cer, trebuia să fie o „pînză de stele". Mult mai tîrziu, prin anul 1610, acest lucru a fost dovedit de către marele om de știință italian, Galileo Galilei, care, scrutînd bolta cu luneta sa, a putut distinge în Calea Laptelui o adunătură de mii și mii de stele. Care să fie oare cauza acestei abundente neobișnuite de stele în Calea Lactee?

UN ROI IMENS DE CORPURI CEREȘTI

Știința și tehnica modernă a permis oamenilor de știință să stabilească că toate stelele ce se observă pe bolta cerească formează un roi imens de corpuri cerești. Printre acestea, se află și Soarele înconjurat de cortegiul său de planete. Această gigantă îngrămădire de stele poartă numele de Galaxie.

Ce legătură să fie oare între Galaxie și Calea Lactee pe care o admirăm pe boltă în serile senine? Și acest lucru l-au rezolvat astronomii, arătînd că „Drumul robilor" reprezintă partea centrală, partea din mijloc a Galaxiei. Noi, privind de pe Pămînt fîșia Căii Laptelui, vedem de fapt planul central al imensului roi de corpuri cerești.

Se constată că Galaxia are o formă turtită, lenticulară (forma unei lentile de ochelari), asemănîndu-se și cu forma unui bob de linte. Cele aproximativ 150 miliarde de stele cuprinse în Galaxie sînt într-o continuă mișcare, dînd imensului roi o rotație în jurul unei axe închipuite care ar trece prin centrul Galaxiei.

Să revenim însă la Calea Lactee. Privind cu un telescop puternic o regiune oarecare a acesteia, am observa sute de stele înconjurate de pete de diverse forme, unele strălucitoare ca argintul, altele mai negre decît cărbunele (fig. 1). Să ne gîndim că ficare punct luminos de pe fotografie este o stea — un soare ca și soarele nostru! Te izbește cu adevărat măreția Universului, cînd te gîndești că în jurul acelor sori — puncte slabe și neînsemnate văzute de pe Pămînt — se mișcă pămînturi ca și al nostru.

NEBULOASELE

Ce să fie oare petele de forme curioase împrăștiate, la întîmplare, printre sutele de sori? Astronomii le denumesc nebuloase. Este un exemplu care ilustrează cîtă risipă de materie face natura în Univers. Într-adevăr, nebuloasele — luminoase cînd în preajma lor sînt stele, sau negre cînd n-are cine să le lumineze — sînt aglomerări de gaze și pulberi pe întinderi așa de mari, încît însăși razelor de lumină care gonesc cu cîte 300 000 km. pe secundă le trebuie ani de zile pentru a le străbate.

Fig. 2. Nebuloasă inelară „născută" prin explozia unei stele

Este deosebit de important faptul, stabilit de către astronomi, că stelele se nasc întotdeauna în sînul nebuloaselor. Așadar și Soarele s-a născut odată dintr-o astfel de nebuloasă. De atunci au trecut peste cinci miliarde de ani! Privind o nebuloasă (fig. 2.) se constată însă că întotdeauna în centrul ei se găsește o stea, uneori neînsemnată. Această constatare a permis astronomilor să tragă concluzia că nebuloasele de acest fel s-au născut printr-o puternică explozie a stelei centrale. Iată că, pe de o parte, stelele se nasc din nebuloase, iar pe de altă parte, înseși stelele dau naștere nebuloaselor. Așadar, în Univers materia este într-o continuă frămîntare, schimbare, evoluție. „Calea Laptelui", pe care de mii de ani oamenii o văd la fel, parcă imobilă, este în realitate, la formidabile depărtări, într-o continuă mișcare.

ION CORVIN SÎNGEORZAN
cercetător științific la Observatorul Astronomic al Academiei R. P. Române

Magazin științific

BIBLIOTECA... INVENȚIILOR

În cadrul Oficiului de stat pentru invenții din R. P. Română există o bibliotecă unică în felul ei. În ea sînt păstrate descrieri ale diferitelor invenții, realizate în țară și peste hotare. Biblioteca dispune de circa 2 milioane de descrieri de invenții, din care o bună parte provin din U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Elveția, Republica Federală Germană, Franța, Suedia și alte țări.

CERCETĂRI LA INSTITUTUL „DR. I. CANTACUZINO"

În urma cercetărilor efectuate în cadrul Institutului de microbiologie, parazitologie și epidemiologie „Dr. I. Cantacuzino" s-a trecut, de curînd, la prepararea unor noi produse, printre care alexina conservată lichid, care e folosită în reacțiile de fixare de complement în diferite maladii (reacții urmărind precizarea diagnosticului).

Pentru tratamentul complex al gripei, precum și pentru tratarea altor boli infecțioase a fost obținut polidinul — un produs asemănător omnadinului.

Printre noile preparate se numără de asemenea streptokinaza și streptolizina.

METODĂ NOUĂ PENTRU PREVEDEREA CUTREMURELOR

Doi ingineri de la Institutul de cercetări științifice atomice din Liubliana (R. S. F. Iugoslavia) au realizat o aparatură pentru prevederea cutremurelor de pămînt.

Aparatura se compune din trei blocuri, amplasate în trei locuri diferite, la o distanță de 10—20 km, precum și dintr-un receptor central, amplasat la observatorul astrofizic Golovac.

La alegerea amplasamentului pentru aparat s-a ținut seama de faptul că în Slovenia (R.S.F. Iugoslavia) există numeroase locuri unde puterea cutremurelor atinge 7-9 grade.

CAMBODGIA

LEGENDĂ ŞI REALITĂŢI MODERNE

● Istoria Cambodgiei se confundă cu legenda; originea statului este însă plasată în anul 50 al erei noastre, cam pe vremea cînd Iuliu Cezar cucerea Galia. ● Pe o suprafaţă egală cu aceea a Belgiei, Cehoslovaciei şi Olandei trăiesc circa şase milioane de oameni. ● Celebrele monumente de la Angkor. ● 10 la sută din producţia mondială de latex. ● Piperul cel mai aromat din lume.

Situată în sudul Asiei, Cambodgia — un şes întins străbătut pe o distanţă de 600 kilometri de fluviul Mekong — se mărgineşte cu Laosul la nord, cu Tailanda la apus şi cu Vietnamul de sud la răsărit, atingînd la sud golful Siamului. Munţii şi jungla completează relieful acestei ţări cu o climă tropicală, caldă şi umedă, uneori chinuitoare pentru om, dar binefăcătoare pentru vegetaţia luxuriantă, de o abundenţă şi varietate rar întîlnite.

Uriaşele bazine de apă ale fluviilor, rîurilor, lagunelor, ca şi clima umedă, favorizează cultura orezului, trestiei de zahăr, porumbului, iutei, bumbacului, precum şi pescuitul (pe cap de locuitor se consumă cea mai mare cantitate de peşte de pe glob). Platoul vulcanic din nord-est, acoperit de roditoarele „pămînturi roşii" permite cultivarea, cu foarte bune rezultate a arborilor de cauciuc, (heveea) mai ales în provincia Kompong Ceam.

*

Descriind „cele trei ciudăţenii ale Cambodgiei", călătorii arată că, acolo, timp de jumătate de an unul din fluvii — Tong Le (confluent cu Mekongul), pe malul căruia e aşezată capitala Pnom Penh — îşi inversează cursul, vărsîndu-şi surplusul de ape într-un mare lac, modificare naturală ce salvează regiunea de catastrofale inundaţii. Acest eveniment e marcat de mari sărbători populare. A doua ciudăţenie, legată de prima, este vînarea elefanţilor în apă, adică alungarea lor pînă în zonele nămoloase unde, imobilizate, puternicele animale cad uşor pradă omului. Iar ultimul fapt neobişnuit, ce pare o adevărată poveste vînătorească, este acela că, datorită intensei umidităţi, peştii îşi fac culcuşul pînă şi în scorburile copacilor, ei putînd fi astfel pescuiţi într-un mod cu totul original. Ţăranii cambodgieni susţin, de asemenea, că nu au decît să sape o groapă în pămînt pentru ca în dimineaţa următoare să găsească peşte în ea. „Experţii" explică acest lucru spunînd că peştele, crescut în culturile de orez şi care a trăit o mare parte din viaţă în nămol, a căpătat aptitudinea de a călători pe distanţe lungi prin regiunile nămoloase în căutarea apei mai curate şi ţîşneşte în orice groapă umplută cu apă pe care o întîlneşte în drum.

Printre splendorile Cambodgiei se numără şi străvechea capitală a vechilor cuceritori Khmeri (secolele IX—XIII), alcătuită din numeroase monumente impunătoare, artistic sculptate; abandonat în 1432, el a fost acoperit secole de-a rîndul de junglă, fiind redescoperit în secolul XIX. Minunate creaţii ale geniului uman, cele 12 temple înalte, încă în stare bună, între care templul central Angkor-Vat, e o adevărată capodoperă. Operele în piatră din vechea capitală sînt o mare revelaţie pentru arheologi.

*

Aşezată în zona critică a Asiei de sud-est, unde imperialismul american îşi ţese plasa de intrigi şi acţiuni agresive, Cambodgia a fost deseori obiectul presiunilor S.U.A., dar guvernul ei, condus de prinţul Norodom Sianuk, a imprimat ţării o politică de neutralitate.

În note şi declaraţii succesive, date recent publicităţii, guvernul de la Pnom Penh a luat poziţie hotărîtă împotriva politicii agresive americane în Vietnam, împotriva faptului că S.U.A. sprijină provocările armate ale trupelor sud-vietnameze asupra teritoriului cambodgian. După cum se ştie, guvernul cambodgian a rupt relaţiile diplomatice cu S.U.A. şi a renunţat la ajutorul economic primit de la Washington, în semn de ripostă faţă de politica americană în Asia de sud-est. Totodată, Cambodgia a condamnat cu energie intervenţia S.U.A. în Republica Dominicană, cerînd — ca şi în cazul Vietnamului de sud — retragerea militarilor americani, curmarea provocărilor armate, respectarea principiului neintervenţiei în treburile interne ale statelor suverane.

În ultimii ani economia cambodgiană, care moştenise racilele epocii de dominaţie colonială: monocultură, exploatare, a făcut totuşi simţitoare salturi, începînd industrializarea, diversificîndu-şi producţia agricolă. Este adevărat că în unele regiuni masele ţărăneşti mai sînt nevoite să lucreze rudimentar, că monopolurile străine, în special cele franceze, continuă să deţină poziţii importante în ţară. Dar măsurile de îngrădire a trusturilor străine n-au întîrziat să-şi arate roadele: economia controlată de stat, sectorul cooperatist în agricultură progresează. Cele 1 200 000 hectare de orezării produc 1 800 000 tone de orez pe an, din care 500 000 se exportă. Roditoarele terenuri de pe maluri permit cultivarea porumbului, legumelor.

Piperul — despre care se spune că este cel mai bun din lume — e cultivat în regiunea Kampot. Totuşi, marea bogăţie rămîne heveea. Deşi zonele cu arbori de cauciuc reprezintă doar 1 la sută din suprafaţa plantaţiilor pe plan mondial, ele dau totuşi 10 la sută din întreaga producţie de pe glob.

...În capitală, la Pnom Penh, oraş modern cu 500 000 locuitori, cu bulevarde largi şi instituţii corespunzătoare cerinţelor vieţii contemporane, se vorbeşte mult despre viitorul Cambodgiei. Personalităţile oficiale şi oamenii de pe stradă afirmă că această ţară, unde masa populaţiei — ţărănimea — trăieşte acum o viaţă mai demnă, are nevoie de pace pentru a progresa. Acestui ţel, precum şi muncii rodnice pentru înflorirea ţării, îi închină toate eforturile poporul şi guvernul cambodgian.

P. TĂTARU

Turnurile centrale ale templului din Angkor

Ansamblul şi detaliile templului

Din programul de radio şi televiziune

pe săptămîna 23 — 29 mai

RADIO

RADIOJURNALE ŞI BULETINE DE ŞTIRI: Duminică: programul I: 7; 20; 22; 23.52; **programul II:** 7.30; 10.30; 14; 19; 21; 23; 0.52; **programul III:** 16; 21.30; **în fiecare zi de lucru: programul I:** 5; 6; 7; 10, 12; 14; 16; 20; 22; 23.52; **programul II:** 7.30; 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21; 23; 0.52; **programul III:** 18; 21.30.

EMISIUNI PENTRU SATE: Duminică: programul I: 7.30 — Jurnalul satelor; **în fiecare zi de lucru: programul I:** 6.20 — Jurnalul satelor.

DUMINICĂ: programul I: 11,30 „Răspundem scrisorilor dumneavoastră" — muzică populară. 13.30 De toate pentru toţi. 14.25 „Melodii de altădată" — cîntă Mia Braia. 15.00 Rapsozi ai cîntecului popular: Maria Tănase şi Ion Luca Bănăţeanu. 20.20 Premieră. Teatru la microfon: „Banda de magnetofon". „Douăsprezece lire". 22.20 La microfon Ella Fitzgerald, Louis Armstrong şi... jazzul; **programul II:** 9.00 Din melodiile populare cerute de ascultători. 14.30 La microfon SATIRA ŞI UMORUL. 16.00 „Drag mi-e jocul românesc". 16.59 Concert ghicitoare. 19.45 Recital — Grigoraş Dinicu. 22.00 Vă invităm la dans.

LUNI: programul I: 9.00 Muzică populară interpretată de Natalia Şerbănescu, Victor Bulzan şi Damian Luca. 11.30 Preluerări de folclor. 12.20 „Imagini muzicale" — muzică uşoară. 18.05 Din comoara folclorului nostru: cîntece şi jocuri din Săpînţa, Regiunea Maramureş. 18.50 Varietăţi muzicale; **programul II:** 7.50 Răsună cîntecul şi jocul. 10.05 Folclor muzical din Muntenia. 12.30 Din muzica popoarelor. 16.00 Solişti şi formaţii artistice de amatori. 18.00 Interpreţi de muzică uşoară. 18.35 „Tare mi-e neicuţa drag" — emisiune de cîntece şi jocuri.

MARŢI: programul I: 9.00 Muzică populară interpretată de Maria Precup şi Gheorghe Gigea. 15.30 Melodii populare din Moldova. 17.00 Muzică uşoară. 17.15 Dialog cu ascultătorii. 17.25 Estrada melodiilor de neuitat. 18.30 Muzică populară cerută de membrii Cooperativelor agricole de producţie din Bîrca — Regiunea Oltenia, Pleşoiu — Regiunea Argeş şi Bunesti — Regiunea Cluj. 21.15 Recital Tudor Arghezi organizat de Comitetul de Radiodifuziune şi Televiziune şi de Uniunea scriitorilor; **programul II:** 7.50 „Fluieraş de fag, mult zice cu drag" — melodii populare. 11.55 Melodii populare interpretate de Ana Dănilă şi Sandu Florea. 13.03 „Un cîntec drag" — muzică uşoară. 15.10 Muzică populară. 18.00 Muzică uşoară românească. 19.30 Pe teme agrare. Folosirea chibzuită a pămîntului şi ridicarea capacităţii lui productive. 19.55 Concert de muzică populară din diferite regiuni ale ţării.

MIERCURI: programul I: 6.35 „Zori de zi cu melodii". 8.06 Din melodiile dumneavoastră preferate — muzică uşoară. 10.30 Cu magnetofonul la Institutul de etnografie şi folclor. 15.40 Melodii populare. 17.30 Muzică populară cerută de membrii Cooperativelor agricole de producţie din Cîndeşti — Regiunea Suceava şi Licurici — Regiunea Bucureşti. 19.30 Solişti de muzică uşoară; **programul II:** 12.15 Din cele mai cunoscute melodii populare. 12.45 Muzică de estradă. 19.30 Teatru la microfon: „Jocul de-a vacanţa" de Mihail Sebastian.

JOI: programul I: 5.40 Melodii populare. 8.00 „Cunoaşteţi această melodie?" — muzică uşoară. 8.30 Pe teme agrare. 13.07 Din muzica popoarelor. 14.10 „Cîntă d-alea d-ale noastre" — muzică uşoară românească. 15.30 Din folclorul muzical bănăţean. 17.35 „Vino mindro-n joc" — emisiune de muzică populară. 18.00 Seară pentru tineret; **programul II:** 9.03 Solişti şi formaţii artistice de amatori. 11.03 „Ni-i tinereţea cîntec" — emisiune muzicală. 16.00 Interpreţi de muzică populară. 19.30 La microfon, povestitori populari.

VINERI: programul I: 7.45 „Melodii care plac" — muzică uşoară. 9.45 Folclor dobrogean. 10.03 Teatru la microfon: Ciclul: Mari interpreţi din trecut — Mihai Popescu. „Egmont" de Goethe. 12.32 Muzică populară. 14.10 Ştafeta melodiilor de muzică uşoară. 15.00 „Drag mi-e cîntecul pe lume" — emisiune de muzică populară. 18.15 Cîntece şi jocuri populare la cererea ascultătorilor; **programul II:** 11.03 Ansambluri artistice şcolare. 14.35 Vechi melodii populare. 16.00 Tineri interpreţi de muzică populară. 22.00 Dansăm împreună.

SIMBĂTĂ: programul I: 8.06 Melodii populare. 11.00 Solişti şi orchestre de muzică populară. 15.30 Actualitatea literară; **programul II:** 9.03 Interpreţi ai muzicii de estradă. 12.00 Din folclorul muzical oltenesc. 15.10 Solişti de muzică populară. 18.00 „La cabană, la poiană" — muzică uşoară. 19.05 Melodii populare îndrăgite de ascultători. 21.35 „Ritm şi tinereţe".

TELEVIZIUNE

DUMINICĂ

11.00 Emisiune pentru sate: ● Interviul nostru: Ce lucrări aplicaţi la culturile prăşitoare? ● Noutăţi din agricultura. ● Sumarul revistelor agricole ● Telespectatorii întreabă, oamenii de ştiinţă răspund. ● Muzică populară românească.

După amiază — Duminică sportivă. Fotbal — meci de verificare: lotul R.P.R. — Sparta Rotterdam.

18.20 Aventurile lui Robin Hood (XXIII).

18.45 Variaţiuni pe teme de primăvară — emisiune distractivă.

20.15 Film — „Ciociara".

22.00 „Mens sana in corpore sano" — film muzical-distractiv.

LUNI

20.00 Vitrina literară.

21.15 Artişti amatori în Studio: formaţii din Regiunea Galaţi: orchestra Casei orăşeneşti de cultură din Focşani, echipa de dansuri a I.S.C.M. Brăila şi orchestra de muzică uşoară a Fabricii de conserve din Tecuci.

MIERCURI

20.00 Întîlnire cu violonistul Ion Voicu, artist al poporului.

20.35 Teatrul de-a lungul veacurilor (XVII).

22.10 Poşta televiziunii.

JOI

20.20 Film. „Titanic vals".

22.00 Vitrina Cîntecului.

VINERI

20.00 Săptămîna

21.00 Avanpremieră.

21.05 Muzică pentru toţi

21.30 Pagini din opere iubite — transmisiune de la Sofia.

SIMBĂTĂ

19.20 Emisiune pentru copii.

20.00 Tele-enciclopedie (II).

20.50 Retrospectivă umoristică — emisiunea a II-a, cu Horia Şerbănescu.

21.45 Melodii celebre.

Dragostea Marghilomanilor pentru țărani
G. JIQUIDI „Viespea umoristică" 1890

Constantin JIQUIDI
GRAFICIAN MILITANT

Se împlinesc, luna aceasta, 100 de ani de la nașterea caricaturistul român Constantin Jiquidi.

Născut la Iași, în anul 1865, el a murit după numai 34 de ani, în 1899, la București. În scurta sa viață, Constantin Jiquidi s-a afirmat ca un virulent grafician. El a dezvăluit, cu o linie acidă, hidoșenia nedreptăților sociale din vremea sa, ridicîndu-se în apărarea celor obidiți, îndeosebi a țăranilor supuși de către moșierime la o cruntă exploatare. A publicat desene satirice și caricaturi în nenumărate reviste ca Bobîrnacul, Viespea, Tocilă, Le Bossu, Foarfeca, Ciulinul, Cancanul, Revista nouă, Moș Teacă, Moftul **și altele. În albumele „Caricatura", „Profiluri parlamentare", „Partenerul comic al României" etc. el a lăsat, ca o cronică a timpului, pamfletul care înfățișa chipul adevărat al moșierimii.**

Opera lui Constantin Jiquidi este în întregime un strigăt de revoltă. Dispariția lui prematură nu i-a dat răgazul să-și continue arta militantă. Prin ceea ce ne-a lăsat însă, Constantin Jiquidi își merită un loc de frunte în rîndul personalităților artistice proeminente care, la sfîrșitul veacului trecut, și-au pus talentul în slujba celor mulți.

GHEORGHE DINU

Scrum

Trăia odată, nu de mult, într-un palat din care plecaseră slugile, o cucoană, care, chibzuită cum era, își uitase și de nume : ca să nu mai ostenească să-l țină minte.

În palat, lipsind slugile, se aduna gunoiul prin camere și creștea din zi în zi. Azi așa, mîine așa. Cuconașul — mai era și el, trecea prin încăperi călcînd peste gunoi. Îl scîrbeau mirosurile. Șușotea către coniță :

— Ce facem cu gunoiul ?

— Radio cum cîntă singur ? Să iasă și gunoiul singur din casă. Sau ia-l tu, cu tine.

Cuconașul pleca, venea. Gunoiul nu ieșea. Cuconașul, de cîte ori venea, o afla pe coniță șezînd pe gunoi.

— Eu nu înțeleg să mă ostenesc pentru gunoi. Dacă slugi nu mai sînt, nici gunoi nu trebuie să fie. Gunoi, gunoi. Fără gunoi nu se poate ?

— Uite că nu — a zis conașul. Cureți un cartof, lasă gunoi. Tai o ceapă, gunoi ! („Și miros, of, of, of !" s-a văietat cucoana).

Gunoiul creștea. Ajunsese pînă mai sus de ferestre.

Cucoana, care pînă atunci nu ridicase glasul, începu a răcni într-o zi :

— Nu mă las, nu. Nu mă dau bătută. Fac ce vreau. Am ajuns să car gunoiul ? Nu, n-am ajuns.

Și cuconașul : — Să fac pe gospodina ? Am și eu o mîndrie a mea.

Pînă într-o altă zi, cînd și-au adus aminte, amîndoi o dată, că nu se mai uitaseră unul la altul „cam de multișor", cum s-a exprimat ea, zicîndu-și nu-i vorbă, fiecare în sinea lui : „A te uita la cineva, a se uita la tine cineva, — e o osteneală, e pagubă". Dar acum, o dată, în fine, osteni-se-vor.

— Cucoană ! a strigat cuconașul de pe un morman de gunoi.

— Sînt aici ! a răspuns ea de sus, de pe alt morman. Aici, la datorie. Apăr datoria.

— Unde aici ?

— Chiar lîngă tine. Te deosebesc după monoclu.

— Nu se poate. Nu mai am monoclu, l-am scăpat în gunoi.

— Dar eu îl văd.

— Atunci să știi că nu mă vezi pe mine, vezi monoclul meu. Eu unul nu văd nici atît. Văd numai gunoi și gunoi. Unde-mi mai ești ? Te-ai lipit de gunoi, sărăcuța de tine, ăsta-i pămîntul din care-mi răsai, floareo. Ai prins rădăcină și te-ai unit cu el, te-ai făcut și tu gunoi.

— Gunoi — eu ?... Cucoana a întins o mînă. Poftim. Gunoiul are mînă ?

A întins mîna și a apucat cu ea monoclul. A vrut să și-l pună la ochi în locul conașului, să fie ea conaș — dar n-a mai dat de obraz, n-a mai dat de nas.

— Am murit ! a strigat cucoana, scăpînd monoclul.

— Nu-ți scot gunoiul — a răcnit conașul. Trebuia să ți-l duci. Nu l-ai dus, te privește.

— Așaaaa ! ! ! i-a răspuns ea, ca o întoarsă din morți. Aici te-am vrut, chiar pe acest loc. Numai ca să crăpi tu de necaz. N-am murit, nu ; dar mi-a crescut gunoiul în obraz. Uite, pun mîna, — e o mînă de gunoi. M-am făcut gunoi, cum bine ai zis mai înainte. Gunoi — și ai să mă duci. Tu pe mine, nu mai ai încotro. Scoate gunoiul. Am învins.

Conașul s-a înfuriat. Își mușca limba, își frîngea buzele. A ridicat și el o mînă, s-o ducă la obraz. Și, întîi, s-a îngrozit. Dar nu ! „Fac ce vreau". Să se îngrozească, el ? Și-nțată nu s-a mai îngrozit. A stat și a tăcut, chitic. Pe urmă a chicotit, dar numai pentru sine, pentru nimeni altul în lume : „Să creadă ea că o duc ! N-o duc nici mort. Știe ea secretul ? Și eu am învins. Nu știe ea ce știu eu".

★

Și au rămas amîndoi învingători.

După care, fericiți cum erau și, oricum, nemaiavînd ce să-și spună, nu și-au mai vorbit. Acum nu mai era nimic de auzit, numai de văzut : un gunoi era, mare, în adevăr ; mare în nemișcarea lui și cu nimic altceva de asemănat decît numai cu el.

De acum înainte nu se mai putea întîmpla nimic ; decît doar o minune. Și s-a întîmplat o minune. S-au adeverit totodată spusele cucoanei : cum radio cîntă singur, gunoiul s-a tot încins și a luat singur foc. Arzînd gunoiul, fumurile lui s-au ridicat la cer, iar scrumul a intrat în pămînt. Nu se mai vedea nimic. Absolut nimic !

A rămas numai locul, spre aducere aminte.

MARCEL MARCIAN

UN IEPURE AGRESIV

Se știe că iepurii sînt niște făpturi blajine și fricoase. Se tem pînă și de umbra lor și n-ar îndrăzni să se atingă nici de un fluture. De aceea, probabil că n-o să ne credeți dacă vă vom spune că noi am văzut de curînd un iepure țîfnos și agresiv. Nu, nu e nici o greșeală. Chiar așa : un iepure bătăuș, cu apucături de-a dreptul huliganice.

Dar să nu mai lungim vorba. Iepurele ăsta care se poartă ca în pădure, este... Iepure Florea, fundaș în echipa de fotbal „Spicul" din comuna Izvorul, regiunea București. El și-a arătat talentele la meciul susținut, în cadrul campionatului regional, cu echipa „Cooperatorul"-Slobozia.

În prima repriză, ca să răzbune pesemne soarta iepurilor, a început să vîneze picioare de oameni. Cum se apropia un adversar de el, poc ! — îl și ardea la țurloaie.

În repriza a doua și-a schimbat tactica, începînd să folosească și pumnii. Dacă un adversar sărea la o minge înaltă, iar Iepure vedea că s-a înclinat spre dreapta, îl îndrepta cu un pumn înfipt în coasta stîngă. Dacă jucătorul advers se apleca spre spate, Iepure îi restabilea echilibrul cu un pumn în burtă.

Văzînd că sălbăticia acestui Iepure întrece orice limite, arbitrul l-a eliminat de pe teren. Iepure, dezlănțuit cum era, a încercat să se opună. Atunci a intervenit însuși antrenorul de la „Spicul" și l-a dat afară de pe teren.

Asta n-ar fi nimic, dar după aceea l-a sancționat pe Iepure cu suspendarea pe cîteva etape.

Vorba ceea : la „Spicul" s-a plivit neghina. A rămas numai grîu curat.

V. TEODOR și M. LERESCU

Pe Carpați

De-i vînt, ninsoare sau senin,
Nu-i greu pe Nae să-l aflați :
În bluză ori în fulgarin,
El umblă zilnic pe... Carpați !

O fi turist ? Cabanier ?
Se poate, dar în perspectivă,
Căci momentan este... șofer
La noi în cooperativă !

TITI GHEORGHIU

Erată : fabula „Pretenții" publicată în revista Albina nr. 907/13 mai 1965 este semnată de Aurelian Păunescu.

— M-am săturat să tot plătesc amenzi, de-aia i-am pus lui Jack botniță...

(Din revista „Krokodil"-U.R.S.S.)

REDACȚIA : București, Piața „Scînteii" Tel. 17.60.10. Interior 1884. Abonamente 13 lei anual. Abonamentele se fac la oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari. TIPARUL : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii • 40.001